

La gestió dels *nimby* en temps difícils

Saül Gordillo

Periodista. www.saul.cat

El Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació de la Generalitat de Catalunya va organitzar el passat març unes jornades titulades *De l'aquí no a l'així sí. La importància del diàleg en la gestió de les intervencions públiques al territori*. Els famosos *nimby*, de l'anglès *not in my back yard*, no al pati de casa meva. Coincidint amb el trentè aniversari dels ajuntaments democràtics em sembla oportú reflexionar sobre els conflictes territorials, els nivells de tolerància d'una societat cada cop més exigent i el necessari exercici de diàleg i participació per part de l'Administració pública. Fa trenta anys, els primers alcaldes de la democràcia van heretar unes ciutats i viles mancades dels serveis més bàsics. El moviment veïnal tenia una càrrega de legitimitat democràtica, de compromís social i cívic que contrastava amb l'allunyament i la foscor dels consistoris franquistes.

Els ajuntaments posteriors a la dictadura tenien molta feina a fer, sobretot a nivell urbanístic i d'infraestructures, però comptaven amb la complicitat d'unes associacions veïnals fortes, molt lligades a l'antifranquisme de peu pla. Els problemes del carrer, la reconstrucció urbana, van ser la primera prioritat. Els governs sorgits de les eleccions municipals de 1979

van arribar a unes institucions pobres i desmanegades, amb escassa capacitat de resposta a nivell tècnic, polític i econòmic. Però ho tenien molt més fàcil que els governs locals d'avui, i m'explicaré.

D'entrada, aquelles associacions de veïns facilitaven molt la feina dels governants amb una qüestió simple com la interlocució. L'alcalde es reunia amb les entitats veïnals, i la prioritització de les actuacions municipals era fàcil de pactar. Un dels principals problemes actualment és la interlocució. La societat d'avui és molt més complexa que la de fa trenta anys. La prosperitat econòmica durant la democràcia, l'allau immigratòria, i els canvis profunds a nivell social i polític coincideixen avui amb una època de qüestionament dels ajuntaments per part de ciutadans més crítics. Han assumit més

Els governs sorgits de les eleccions municipals de 1979 van arribar a unes institucions pobres i desmanegades, amb escassa capacitat de resposta a nivell tècnic, polític i econòmic. Però ho tenien molt més fàcil que els governs locals d'avui, i m'explicaré.

compromisos amb la ciutadania, però sense haver aconseguit un finançament just, és a dir, jugant-s'ho en molt bona part a la carta del creixement i la bombolla immobiliària. Ara que la bombolla ha petat, els ingressos atípics se'n van, però els compromisos i les obligacions es queden o, pitjor encara, augmenten.

Alcaldes amb pocs recursos (el pla Zapatero d'obres és pa per avui i gana per demà), amb més tensions al carrer per una crisi econòmica sobtada que no deixa ningú

indiferent, i una ciutadania que últimament havia entrat en un camí sense aturador amb les reclamacions pels *nimby*. Els veïns ara ja no només es queixen d'abocadors, deixalleries, autopistes, transvasaments, presons, línies elèctriques, antenes de telefonia mòbil, etcètera, sinó que els conflictes es produeixen amb protestes indecents. La construcció de pisos de protecció oficial per a joves en una àrea residencial és l'últim cas d'aquesta mena en una capital de comarca pròpera a Barcelona. El motiu del conflicte és una prova que l'excés de maduresa ens pot convertir en immadurs. Els veïns queixosos se salten qualsevol filtre o canal de l'associació del barri i tiren pel dret: manifestar-se en el ple municipal per sortir als mitjans de comunicació.

Cito aquest episodi com a exemple -n'hi deu haver un munt a Catalunya- de la complexitat a l'hora de gestionar aquesta nova modalitat de casos *nimby*. Conflictes provocats per un excés d'exigència ciutadana i agreujats per una mala canalització del diàleg amb l'Administració. Aquí hi influeixen la falsa participació ciutadana (alguns ajuntaments l'entenen com un florero), els excessos mediàtics (el conflicte és notícia, molt sovint fruit d'una proximitat mal entesa per part dels propis periodistes), la desproporcionada dependència mediàtica dels polítics (governants i opositors amb lideratges febles i gens carismàtics viuen massa pendents d'aquestes informacions) i l'allunyament d'unes institucions públiques que haurien de recuperar la frescor i l'apassionament de 1979 (funcionament funcional, amb aparells de comunicació lents i distants, que desatenen eines socials d'Internet en què els ciutadans es comencen a trobar més reflectits).